

คำนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาหลังจากการใช้หลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช 2544 และจากข้อมูลของผลการศึกษาวิจัยติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) เพื่อให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้เขตพื้นที่และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 นี้ขึ้นประกอบด้วยวิสัยทัศน์ เป้าหมาย สมรรถนะผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและจัดการเรียนรู้

ขอขอบคุณคณะครูและคณะผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการจัดทำทุกฝ่าย คณะกรรมการสถานศึกษานักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่ทำให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม สำเร็จได้ด้วยดี

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
ความสำคัญ	3
สาระสำคัญในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	3
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	4
วิสัยทัศน์.....	6
หลักการ.....	6
จุดหมาย.....	6
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะประสงค์.....	6
คุณภาพผู้เรียน.....	8
โครงสร้างเวลาเรียน.....	9
มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	10
คำอธิบายรายวิชา.....	23
โครงสร้างรายวิชา.....	27
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	31
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	60

ความสำคัญ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

สาระสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ดังนี้

ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้
<p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p>	<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>
<p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม</p>	<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>
<p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>
<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย</p>

สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจน การเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกัน ในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การ ทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4 – 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	1,640 (41 นก.)
● กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
● รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและ จุดเน้น	ปีละไม่เกิน 40 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 200 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22101	1. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน	<ul style="list-style-type: none">• การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน
ม.2 ส22101	2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	<ul style="list-style-type: none">• ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
ม.2 ส22101	3. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติ	<ul style="list-style-type: none">• ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น<ul style="list-style-type: none">- รากฐานของวัฒนธรรม- เอกลักษณ์และมรดกของชาติ
ม.2 ส22101	4. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม	<ul style="list-style-type: none">• ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม
ม.2 ส22101	5. วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none">• สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ<ul style="list-style-type: none">- การผจญมาร- การตรัสรู้- การสั่งสอน
ม.2 ส22101	6. วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none">• พุทธสาวก พุทธสาวิกา<ul style="list-style-type: none">- พระสารีบุตร- พระโมคคัลลานะ- นางชุชุตตรา- พระเจ้าพิมพิสาร• ชาดก<ul style="list-style-type: none">- มิตตวินทุกชาดก

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ราโชวาทชาดก • ศาสนิกชนตัวอย่าง <ul style="list-style-type: none"> - พระมหาธรรมราชาลิไท - สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส
ม.2 ส22101	7. อธิบายโครงสร้างและสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก
ม.2 ส22101	8. อธิบายธรรมคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา แก้ปัญหาของชุมชนและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • พระรัตนตรัย <ul style="list-style-type: none"> - ธรรมคุณ 6 • อริยสัจ 4 <ul style="list-style-type: none"> - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) <ul style="list-style-type: none"> : ชั้น 5 <ul style="list-style-type: none"> ➤ आयตนะ - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) <ul style="list-style-type: none"> : หลักกรรม <ul style="list-style-type: none"> ➤ สมบัติ 4 ➤ วิบัติ 4 : อกุศลกรรมบถ 10 : อบายมุข 6 - นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) <ul style="list-style-type: none"> : สุข 2 (สามีส นiramิส) - มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) <ul style="list-style-type: none"> : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา : ดรุณธรรม 6 : กุศลจิรัฏฐิติธรรม 4 : กุศลกรรมบถ 10 : สติปัฏฐาน 4 : มงคล 38 <ul style="list-style-type: none"> ➤ ประพฤติธรรม ➤ เว้นจากความชั่ว ➤ เว้นจากการตีน้ำเมา

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> • พุทธศาสนสุภาษิต <ul style="list-style-type: none"> - กมมฺนา วตตติ โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม - กลยานการี กลยานํ ปापการี จ ปापํ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว - สุโข ปุญฺญสส อจฺจโย การสั่งสมบุญนำมาสุขมาให้ - ปุชโก ลภเต ปุชํ วนทโก ปฎิวทนํ ผู้บูชาเขา ย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขา ย่อมได้รับการไหว้ตอบ
ม.2 ส22101	9. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณสัมพันธ์
ม.2 ส22101	10. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> • สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา <ul style="list-style-type: none"> - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ม.2 ส22101	11. วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	<ul style="list-style-type: none"> • การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ 8)

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22101	1. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> • การเป็นลูกที่ดีตามหลักทิศเบื้องต้นในทิศ 6
ม.2 ส22101	2. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> • มรรยาทของศาสนิกชน - การต้อนรับ (ปฏิสันถาร) - มรรยาทของผู้เป็นแขก - ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การยืม การให้ที่นั่ง การเดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ - การแต่งกายไปวัด การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล
ม.2 ส22101	3. วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> • การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม - การทำบุญตักบาตร - การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ - การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน - การถวายผ้าอาบน้ำฝน - การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน - การกรวดน้ำ - การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า
ม.2 ส22101	4. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> • หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ • ระเบียบวิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ
ม.2 ส22101	5. อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธีพิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน	<ul style="list-style-type: none"> • ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22101	1. อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เช่น <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม • กฎหมายเกี่ยวกับชุมชนและประเทศโดยสังเขป <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และเน้นการกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - กฎหมายแรงงาน - กฎหมายปกครอง
ม.2 ส22101	2. เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> • สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย • แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
ม.2 ส22101	3. วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมืองการปกครอง
ม.2 ส22101	4. อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22102	1. อธิบายกระบวนการในการตรา กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> • กระบวนการในการตรากฎหมาย - ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย - ขั้นตอนการตรากฎหมาย - การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรากฎหมาย
ม.2 ส22102	2. วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทาง การเมืองการปกครองที่มีผลกระทบ ต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองของไทย • หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22102	1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมายและความสำคัญของการลงทุนและการออมต่อระบบเศรษฐกิจ • การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน • ปัจจัยของการลงทุนและการออมคือ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ค่าของเงินเทคโนโลยี การคาดเดาเกี่ยวกับอนาคต • ปัญหาของการลงทุนและการออมในสังคมไทย
ม.2 ส22102	2. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมาย ความสำคัญ และหลักการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ • สำรวจการผลิตสินค้าในท้องถิ่นว่ามีการผลิตอะไรบ้าง ใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาใดบ้าง • มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ • นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
ม.2 ส22102	3. เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> • หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง • สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น • ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
ม.2 ส22102	4. อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	<ul style="list-style-type: none"> • การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค • กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายในฐานะผู้บริโภค • แนวทางการปกป้องสิทธิของผู้บริโภค

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22102	1. อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	• ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ
ม.2 ส22102	2. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพา อาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	• หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย
ม.2 ส22102	3. วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	• การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น
ม.2 ส22102	4. วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า	• การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22103	1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ	<ul style="list-style-type: none">• วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
ม.2 ส22103	2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none">• ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา(เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3)
ม.2 ส22103	3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	<ul style="list-style-type: none">• ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี(เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3)เช่น ข้อความบางตอนในพระราชพงศาวดารอยุธยา จดหมายเหตุชาวต่างชาติ• การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์• ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี• ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22103	1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> • ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย(ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)ที่มีผลต่อพัฒนาการ โดยสังเขป • พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
ม.2 ส22104	2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> • ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรม ตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย • อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และอ้างความเป็นไทย

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22104	1. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา • ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
ม.2 ส22104	2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ม.2 ส22104	3. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	<ul style="list-style-type: none"> • การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช • ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคนและศิลปวัฒนธรรม
		<ul style="list-style-type: none"> • การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี • ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี • วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 - พระสุริโยทัย - พระนเรศวรมหาราช - พระนารายณ์มหาราช - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช - พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ด้วง) - สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท (บุญมา)

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22102	1. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา	• เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา
ม.2 ส22102	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา	• ลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2 ส22102	1. วิเคราะห์การก่อเกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ทางสังคมอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและทางสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา	• การเปลี่ยนแปลงประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของทวีปยุโรปและแอฟริกา
ม.2 ส22102	2. ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา	• การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา
ม.2 ส22102	3. สำรวจ อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา	• ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา
ม.2 ส22102	4. วิเคราะห์เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และแอฟริกา	• ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกาต่อประเทศไทย

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 1.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 1

อธิบายและวิเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ และมรดกของชาติ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด โครงสร้างและสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ ธรรมคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา แก้ปัญหาของชุมชนและสังคม การพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง คำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ความแตกต่างของศาสนพิธีพิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัวชุมชนและประเทศ ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเอง และครอบครัว รักษาสิ่งแวดล้อม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4 ม 2/5 ม 2/6 ม 2/7 ม 2/8 ม 2/9 ม 2/10 ม 2/11

ส 1.2 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4 ม 2/5

ส 2.1 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4

รวม 20 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 4 รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 1.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 2

ศึกษา วิเคราะห์ กระบวนการในการตรากฎหมาย ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพา อาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า

ศึกษา วิเคราะห์ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา วิเคราะห์การก่อเกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ทางสังคมอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและทางสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และแอฟริกา

ศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ การผลิตสินค้าและบริการ การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์และวัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ส 2.2 ม 2/1 ม 2/2

ส 3.1 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4

ส 3.2 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4

ส 5.1 ม 2/1 ม 2/2

ส 5.2 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3 ม 2/4

รวม 16 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาประวัติศาสตร์ 3 รหัสวิชา ส22103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 1

ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3

ส 4.2 ม 2/1

รวม 4 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาประวัติศาสตร์ 4 รหัสวิชา ส22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 2

ศึกษา วิเคราะห์ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย พัฒนาการของไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย พัฒนาการของไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม 2/2

ส 4.3 ม 2/1 ม 2/2 ม 2/3

รวม 4 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 60 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	5	
2	พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก	5	
3	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	4	
4	พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต	4	
5	หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ	4	
6	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	4	
7	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	6	
8	ศาสนากับการดำรงตนในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก	5	
9	กฎหมายกับการดำเนินชีวิต	5	
10	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	5	
11	สถาบันทางสังคม	5	
12	วัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย	5	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		60	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 60 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	4	
2	เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองไทย	4	
3	การลงทุนและการออม	4	
4	การผลิตสินค้าและบริการ	4	
5	การพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3	
6	การคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	3	
7	ระบบเศรษฐกิจ	4	
8	การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ	3	
9	การกระจายของทรัพยากรในโลก	3	
10	การแข่งขันทางการค้า	4	
11	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	7	
12	ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป	7	
13	ภูมิศาสตร์ทวีปแอฟริกา	7	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		60	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 20 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	8	
2	ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาของทวีปเอเชีย	9	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		20	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 20 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย	4	
2	พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	4	
3	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	4	
4	ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ ชาติไทย	5	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		20	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส22103 รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้น ม.2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เวลา 4 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 36 คะแนน

ครูผู้สอน นางสาวกรุณา ธีระอรุณจारी โรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม สพป.สงขลา เขต 3

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้

วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ

ม 2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

จุดเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง มีทักษะการคิดขั้นสูง

คำสำคัญ

อธิบาย , ประเมิน , แยกแยะ

คำถามสำคัญ

1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไรต่อวิชาประวัติศาสตร์และต่อวิธีการทางประวัติศาสตร์

สาระสำคัญ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นร่องรอยของการกระทำ การพูด การเขียน การประดิษฐ์ การอยู่อาศัย รวมถึงความคิด ความเชื่อ ประเพณีปฏิบัติของมนุษย์ในอดีต จึงมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสืบค้นร่องรอยในอดีต โดยนำไปใช้ประกอบกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คนในอดีต รวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตได้ หลักฐานถือเป็นหัวใจสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ ที่ช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถจำลองภาพอดีตให้กระจ่างชัด หากไม่มีหลักฐานการศึกษาประวัติศาสตร์ก็จะไม่มีความถูกต้อง ไร้ความน่าเชื่อถือ เนื่องจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีหลายประเภท ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึงต้องนำหลักฐานไปประเมินความน่าเชื่อถือก่อน เพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง ใกล้เคียงกับความจริงในอดีตมากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้
2. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
3. แยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้
 - หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

- ประเภทของหลักฐาน
 - การประเมินคุณค่าของหลักฐาน
2. ทักษะ/กระบวนการ
วิเคราะห์ , เปรียบเทียบ , แยกแยะ
 3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.1 มีวินัย
 - 3.2 ใฝ่เรียนรู้
 - 3.3 ซื่อสัตย์สุจริต
 - 3.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

1. ใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. การอภิปรายกลุ่ม
3. ใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง
4. ใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

เกณฑ์การประเมิน

ประเมินการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ความร่วมมือ	- ทุกคนรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย ช่วยเหลืองาน นอกเหนือหน้าที่ดี การประสานงานใน กลุ่มดี	- ทุกคนรับผิดชอบ หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย แต่ขาด การช่วยเหลือผู้อื่น การประสานงานใน กลุ่มบกพร่อง	- บางคนรับผิดชอบ ในหน้าที่ ขาดการ ช่วยเหลือผู้อื่น การ ประสานงานใน กลุ่มบกพร่อง	- ส่วนมากไม่ รับผิดชอบงาน ขาดการ ประสานงานใน กลุ่ม	- ทุกคนทำงานที่ ได้รับมอบหมาย เท่ากัน ขาดการ ประสานงานกลุ่ม
2. ขั้นตอนการทำงาน	-	-	- กำหนดขั้นตอน ชัดเจน เห็นภาพ การทำงานตลอด แนว มีความสำเร็จ ของงานที่เห็นได้ ชัดเจน	- กำหนดขั้นตอน ชัดเจน แต่ขาด ความสมบูรณ์ของ งานบางส่วน	- ขั้นตอนของงาน ไม่ชัดเจน ทำให้เกิด ความขัดข้องในการ ทำงาน
3. หน้าที่รับผิดชอบ	-	-	-	- ทุกคนได้รับมอบ หน้าที่/ภาระงาน ตามความ เหมาะสม และ ปฏิบัติงานอย่าง เต็มความสามารถ ทำให้งานเสร็จ สมบูรณ์	- ทุกคนได้รับมอบ หน้าที่/ภาระงาน แต่ทำงานไม่เต็ม ความสามารถ งานเสร็จไม่สมบูรณ์

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก 9-8 = ดี 7-6 = พอใช้ 5-0 = ปรับปรุง

ประเมินการทำใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	3	2	1	0
1. การตอบคำถาม	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 5-6 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 3-4 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 1-2 ข้อ	- ตอบคำถามผิดหมด ทุกข้อ
2. การเขียนถูกต้อง	- เขียนถูกต้อง โดย ไม่มีคำผิดเลย	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 5 คำ	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 10 คำ	- มีคำผิดเกิน 10 คำ ขึ้นไป
3. ความสะอาด สวยงามของชิ้นงาน	- ชิ้นงานดูสะอาด ไม่ มีรอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานดูสะอาด มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับบ้าง ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานเกือบ สะอาด มีรอยลบ ชีต ฆ่า รอยยับ เล็กน้อย ตกแต่งบ้าง	- ชิ้นงานดูสกปรก มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ เต็มไปหมด ไม่ ตกแต่งเลย

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ประเมินการทำใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	3	2	1	0
1. การตอบคำถาม	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 3 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 2 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 1 ข้อ	- ตอบคำถามผิดพลาด ทุกข้อ
2. การเขียนถูกต้อง	- เขียนถูกต้อง โดย ไม่มีคำผิดเลย	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 5 คำ	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 10 คำ	- มีคำผิดเกิน 10 คำ ขึ้นไป
3. ความสะอาด สวยงามของชิ้นงาน	- ชิ้นงานดูสะอาด ไม่ มีรอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานดูสะอาด มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับบ้าง ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานเกือบ สะอาด มีรอยลบ ชีต ฆ่า รอยยับ เล็กน้อย ตกแต่งบ้าง	- ชิ้นงานดูสกปรก มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ เต็มไปหมด ไม่ ตกแต่งเลย

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ประเมินการทำใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	3	2	1	0
1. การตอบคำถาม	- ตอบคำถามได้ ถูกต้อง 4 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 3 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 1-2 ข้อ	- ตอบคำถามผิดหมด ทุกข้อ
2. การเขียนถูกต้อง	- เขียนถูกต้อง โดย ไม่มีคำผิดเลย	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 5 คำ	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 10 คำ	- มีคำผิดเกิน 10 คำ ขึ้นไป
3. ความสะอาด สวยงามของชิ้นงาน	- ชิ้นงานดูสะอาด ไม่ มีรอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานดูสะอาด มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับบ้าง ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานเกือบ สะอาด มีรอยลบ ชีต ฆ่า รอยยับ เล็กน้อย ตกแต่งบ้าง	- ชิ้นงานดูสกปรก มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ เต็มไปหมด ไม่ ตกแต่งเลย

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี ทั้งที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู จากนั้นตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น
 - ภาพอะไร อยู่ในสมัยใด
 - ภาพนี้มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์อย่างไร
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าในการศึกษาเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต นักประวัติศาสตร์จะศึกษาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นร่องรอยการกระทำ การพูด การเขียน ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ในอดีตที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น หลักฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาประวัติศาสตร์ จากนั้นครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์พอสังเขป เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น
4. ครูตั้งประเด็นคำถามว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไรต่อวิชาประวัติศาสตร์ และต่อวิธีการทางประวัติศาสตร์ และหากนักเรียนจะศึกษาเรื่องราว เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในสมัยอยุธยา และสมัยธนบุรี จะต้องศึกษาจากหลักฐานใดบ้าง จากนั้นให้นักเรียนไปค้นหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
5. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าที่หน้าชั้นเรียน
6. จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หลักฐานชั้นต้น หลักฐานชั้นรอง ว่าแต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร
7. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นำมาใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่นักเรียนช่วยกันบอกมาก่อนหน้านั้น จัดอยู่ในประเภทใด พร้อมทั้งอธิบายว่าหลักฐานนั้น ๆ ให้ข้อมูลอะไรเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
8. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
9. ครูทดสอบความรู้ของนักเรียน โดยให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์
10. ครูหยิบยกเรื่องราว เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา หรือสมัยธนบุรี จากหนังสือพระราชพงศาวดารฉบับต่าง ๆ 2-3 เหตุการณ์ มาเล่าให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนถึงสาระสำคัญและความน่าเชื่อถือของหลักฐานดังกล่าว
11. ครูเกริ่นนำให้นักเรียนให้เข้าใจว่า จากหลักฐานที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้ศึกษาจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานนั้น ๆ ก่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ จากนั้น ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

ขั้นตอนการอภิปราย

- 1) ครูแจ้งหัวข้อ วัตถุประสงค์ และรูปแบบการอภิปรายให้นักเรียนทราบ โดยเขียนลงบนกระดาน
หัวข้ออภิปราย: การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

วัตถุประสงค์ของการอภิปราย: เพื่อให้นักเรียนทราบถึงขั้นตอนของการประเมินหลักฐานและสามารถบอกได้ว่า หลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการกลุ่ม 1 คน เป็นผู้จัดบันทึกความคิดเห็นของกลุ่ม

3) ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่

1) ให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปราย

2) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน

3) เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ผู้อภิปรายตอบคำถาม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปผลการอภิปรายว่า ขั้นตอนของการประเมินหลักฐานและสามารถบอกได้ว่า หลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด

12. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

13. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง ความจริงกับข้อเท็จจริง

14. ครูให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย แล้วอภิปรายร่วมกันถึงสาระสำคัญ

15. ครูให้นักเรียนสืบค้นข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต โดยให้คัดลอกข้อความจากข่าวมา แล้วทำการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น และความจริงกับข้อเท็จจริง โดยบันทึกลงสมุดจดงานนำเสนอครูผู้สอน

16. ครูตั้งประเด็นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่า หากนักเรียนเชื่อข้อมูลในหลักฐานเลยโดยไม่ทำการแยกแยะกับข้อเท็จจริงออกจากกัน จะส่งผลต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย

17. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.3 ประเมินความเชื่อถือของหลักฐาน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

ประเภทสื่อ	รายการสื่อ
1. บุคคล/ภูมิปัญญา/แหล่งเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องสมุด - ห้องคอมพิวเตอร์ - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ <ul style="list-style-type: none"> - http://www.google.co.th - http://th.wikipedia.org/wiki/ - http://history.myfirstinfo.com/history6.aspx
2. วัสดุ/อุปกรณ์	- หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ม.2
3. ใบงาน/ใบความรู้/แบบบันทึก	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ - ใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง - ใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน - แบบประเมินการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ - แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง - แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. ผู้เรียนต้องผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดแต่ละตัวชี้วัดตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร้อยละ 60
2. หากผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินตัวชี้วัดแต่ละตัว ครูผู้สอนดำเนินการซ่อมเสริมให้ผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน

(นางสาวกรรณา ชีระอรธจारी)

...../...../.....

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

(ลงชื่อ).....หัวหน้ากลุ่มสาระ
(นายวิชัย ไชยธาดา)
...../...../.....

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ
(นายฐิติวัฒน์ กล่ำจิ้น)
...../...../.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร/ผู้บริหารที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บริหาร
(นายสมคิด เพ็ชรกิจ)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม
...../...../.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ส22103	แบบบันทึกผลหลังสอน	ชั้น ม.2 ภาคเรียนที่ 1
รายวิชา ประวัติศาสตร์	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วัน/เดือน/ปี จัดกิจกรรมเรียนรู้.....		

ตัวชี้วัด

.....

.....

.....

ชั้นวางแผน (P)

.....

.....

.....

.....

ชั้นปฏิบัติการสอน(A)

.....

.....

.....

.....

ชั้นสังเกต (O)

.....

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน (คน)	ผ่านตัวชี้วัด (คน)	คิดเป็นร้อยละ	ไม่ผ่านตัวชี้วัด (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รวม					

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนนักเรียน (คน)	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (คน)	ซื่อสัตย์ สุจริต (คน)	มีวินัย (คน)	ใฝ่เรียนรู้ (คน)	อยู่อย่างพอเพียง (คน)	มุ่งมั่นในการทำงาน (คน)	รักความเป็นไทย (คน)	มีจิตสาธารณะ (คน)
คิดเป็นร้อยละ									
คิดเป็นร้อยละ									
คิดเป็นร้อยละ									

ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนนักเรียน (คน)	ความสามารถในการสื่อสาร (คน)	ความสามารถในการคิด (คน)	ความสามารถในการแก้ปัญหา (คน)	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (คน)	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (คน)
คิดเป็นร้อยละ						
คิดเป็นร้อยละ						
คิดเป็นร้อยละ						

ชั้นนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข (R)

.....

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน
 (นางสาวกรรณา ธีระอรธจारी)
/...../.....

ข้อเสนอแนะ หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 (ความคิดเห็น / ตรวจสอบ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง

.....

(นายสมคิด เพียรกิจ)
 รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม
/...../.....

ภาคผนวก

เฉลย

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 4.1 ม 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาภาพที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง สมบูรณ์

	<p>ชื่อหลักฐาน พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวง ประเสริฐฯ</p> <p>ประเภท หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร/หลักฐานชั้นรอง</p> <p>ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐฯ เป็นหลักฐานที่ยอมรับกันว่า มีความถูกต้องทั้งศักราชและเหตุการณ์ที่กล่าวถึง เพราะเขียนขึ้นจากหลักฐานที่เป็นจดหมายเหตุ จดหมายเหตุจากหอหนังสือ หรือหอสมุดหลวง และจากพระราชพงศาวดาร รวมทั้งให้อยู่ที่เดียวกันเมื่อ พ.ศ. 2223 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช</p>
	<p>ชื่อหลักฐาน เจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล</p> <p>ประเภท หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร/หลักฐานชั้นต้น</p> <p>ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหลักฐานที่สามารถนำมาใช้ประกอบกับหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการศึกษาเรื่องราวสมัยอยุธยาให้มีความกระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้นได้</p>

แบบประเมินการทำงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		9 คะแนน	ลายมือชื่อ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		9 คะแนน	ลายมือชื่อ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ความจริงกับข้อเท็จจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 4.1 ม 2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง สมบูรณ์

เกร็ดความรู้คร่าวเสียกรุง

โดยเทพมนตรี ลิมปพยอม (คัดลอกจากวารสาร สยามอารยะ ปีที่ 2 ฉบับที่ 16 ประจำเดือน เมษายน 2537)

วาระสุดท้ายของมหานครริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยานามว่ากรุงศรีอยุธยา ก็มาถึง ดังเช่นที่พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ระบุว่า "พม่าได้เผาเรือกำแพง จนกำแพงพระนครทรุดพังทลายลง พม่าสามารถเข้าพระนครได้เมื่อวันอังคาร เดือน 5 ขึ้น 9 ค่ำ ปีกุน ตรงกับวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2310" ส่วนหลักฐานฝ่ายพม่าระบุว่า "กองทัพพม่าเองต้องล้อมพระนครศรีอยุธยาไว้ นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2309 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2310 เมื่อพม่าเข้ากรุงได้ก็ทำการเผาพระราชวังบวรสถานมงคล พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีสรรเพชญ์ พระมณฑปพิตร และเก็บกวาดทรัพย์สินตามวัดวาอาราม กวาดต้อนคนไทย ไม่ว่าจะเป็นเชื้อพระวงศ์ไปจนถึงชาวบ้านเป็นเชลยศึก

สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ หรือพระเจ้าเอกทัศ ผู้มองเห็นเพียงข้างเดียวต้องสิ้นพระชนม์ลงในพระบรมมหาราชวัง หาได้ไปสิ้นพระชนม์ที่วัดสังฆवासไม่ และพระเจ้าเอกทัศเองก็มีได้เป็นกษัตริย์ที่อ่อนแอหรือลุ่มหลงในอิสตรี ดังเช่นที่เรารับรู้มาแต่เดิม หากแต่พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ชาตินักรบ และได้ทรงบัญชาการรบด้วยพระองค์เองจนถึงที่สุด

เพียงแต่สิ่งที่เราได้รับรู้และได้ศึกษากันในปัจจุบันเกี่ยวกับสาเหตุการเสียกรุงศรีอยุธยา ก็ดี หรือเกี่ยวกับพระเจ้าเอกทัศก็ดี ล้วนแล้วตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองของชนชั้นผู้ปกครองสมัยหลังทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในอดีตจึงมีข้อจำกัดทางข้อมูลและความคิดอยู่มาก จวบจนปัจจุบัน นักประวัติศาสตร์รุ่นเก่า ตลอดจนสถาบันการศึกษาบางแห่งยังมีอาการล้าทำพิสูจนประเด็นนี้อย่างจริงจัง

การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 จึงเป็นทั้งบทเรียนและแบบเรียนของนักประวัติศาสตร์ในรุ่นปัจจุบันที่ต้องจำใส่ใจตลอดเวลาว่า การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์จะต้องนำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และไม่ควรรนำเอาข้อเท็จจริงมาปะปนภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองหรืออิทธิพลใดๆ โดยหวังประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก

ที่มา : <http://shalawan.www2.50megs.com/fire-ayudhaya.htm>

1. ข้อมูลที่เป็นจริง.....
.....
2. ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง.....
.....
3. เหตุผลที่อาจนำมาหักล้างข้อเท็จจริง.....
.....
.....

เฉลย

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ความจริงกับข้อเท็จจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 4.1 ม 2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง สมบูรณ์

เกร็ดความรู้คร่าวเสียดกรูง

โดยเทพมนตรี ลิมปพยอม (คัดลอกจากวารสาร สยามอารยะ ปีที่ 2 ฉบับที่ 16 ประจำเดือน เมษายน 2537)

วาระสุดท้ายของมหานครริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยานามว่ากรุงศรีอยุธยา ก็มาถึง ดังเช่นที่พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ระบุไว้ว่า "พม่าได้เผาเรากำแพง จนกำแพงพระนครทรุดพังทลายลง พม่าสามารถเข้าพระนครได้เมื่อวันอังคาร เดือน 5 ขึ้น 9 ค่ำ ปีกุน ตรงกับวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2310" ส่วนหลักฐานฝ่ายพม่า ระบุว่า "กองทัพพม่าเองต้องล้อมพระนครศรีอยุธยาไว้ นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2309 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2310 เมื่อพม่าเข้ากรุงได้ก็ทำการเผาพระราชวังบวรสถานมงคล พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีสรรเพชญ์ พระมณฑปพิตร และเก็บกวาดทรัพย์สินตามวัดวาอาราม กวาดต้อนคนไทย ไม่ว่าจะเป็นเชื้อพระวงศ์ไปจนถึงชาวบ้านเป็นเชลยศึก

สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศมรินทร์ หรือพระเจ้าเอกทัศ ผู้มองเห็นเพียงข้างเดียวต้องสิ้นพระชนม์ลงในพระบรมมหาราชวัง หาได้ไปสิ้นพระชนม์ที่วัดสังฆवासไม่ และพระเจ้าเอกทัศเองก็มีได้เป็นกษัตริย์ที่อ่อนแอหรือลุ่มหลงในอิสตรี ดังเช่นที่เรารับรู้มาแต่เดิม หากแต่พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ชาตินักรบ และได้ทรงบัญชาการรบด้วยพระองค์เองจนถึงที่สุด

เพียงแต่สิ่งที่เราได้รับรู้และได้ศึกษากันในปัจจุบันเกี่ยวกับสาเหตุการเสียดกรูงศรีอยุธยา ก็ดี หรือเกี่ยวกับพระเจ้าเอกทัศก็ดี ล้วนแล้วตกอยู่ภายใต้เงื่อนไชทางการเมืองของชนชั้นผู้ปกครองสมัยหลังทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในอดีตจึงมีข้อจำกัดทางข้อมูลและความคิดอยู่มาก จวบจนปัจจุบัน นักประวัติศาสตร์รุ่นเก่า ตลอดจนสถาบันการศึกษาบางแห่งยังมีอาการกลัวทำพิสูจน์ประเด็นนี้อย่างจริงจัง

การเสียดกรูงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 จึงเป็นทั้งบทเรียนและแบบเรียนของนักประวัติศาสตร์ในรุ่นปัจจุบันที่ต้องจำใส่ใจตลอดเวลากว่า การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์จะต้องนำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และไม่ควรรนำเอาข้อเท็จจริงมาปะปนภายใต้เงื่อนไชทางการเมืองหรืออิทธิพลใดๆ โดยหวังประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

ที่มา : <http://shalawan.www2.50megs.com/fire-ayudhaya.htm>

1. ข้อมูลที่เป็นจริง ไทยเสียดกรูงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า ในพ.ศ. 2310 ในสมัยพระเจ้าเอกทัศ
2. ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง คนไทยขาดความสามัคคีและบ้านเมืองถูกเผาทำลาย
3. เหตุผลที่อาจนำมาหักล้างข้อเท็จจริง การศึกษาสาเหตุของการเสียดกรูงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 มีข้อจำกัดในการศึกษาเพราะอยู่ภายใต้เหตุผลทางการเมืองของชนชั้นปกครองในสมัยหลังทั้งสิ้น และข้อมูลของคนไทยกับพม่าในพงศาวดารยังคงมีความขัดแย้งกัน

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		9 คะแนน	ลายมือชื่อ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.2 ความจริงกับข้อเท็จจริง ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		ลายมือชื่อ	วันเดือนปีที่ส่ง
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตัวชี้วัดชั้นปี

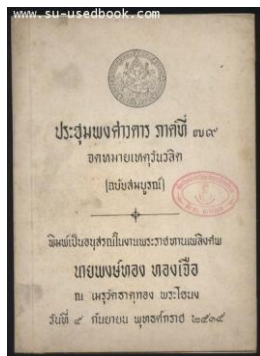
ส 4.1 ม 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างและประเมินค่าของหลักฐานที่กำหนดให้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่
เพราะเหตุใด

กรณีตัวอย่างที่ 1

นายไม่ต้องการทำรายงานเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย จึงศึกษา
ข้อมูลจากศิลาจารึกหลักที่ 1 สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
การประเมินค่าหลักฐาน.....
.....
.....

กรณีตัวอย่างที่ 2

นายชาญชัยต้องการศึกษาข้อมูลเรื่อง การเลิกทาส จึงเลือกศึกษาจากจดหมาย
เหตุพานพลีต (จดหมายเหตุวันวลิต)
การประเมินค่าหลักฐาน.....
.....
.....

กรณีตัวอย่างที่ 3

นายสมชายเขียนบทความเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จึงศึกษาภาพข่าว
จากหนังสือพิมพ์ย้อนหลังในหลาย ๆ ฉบับ
การประเมินค่าหลักฐาน.....
.....
.....

กรณีตัวอย่างที่ 4

นายหนึ่งศึกษาวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอยุธยาจึงศึกษาข้อมูลจากอนุสรณ์ดอน
เจดีย์
การประเมินค่าหลักฐาน.....
.....
.....

เฉลยใบงานที่ 1.3

เรื่อง ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตัวชี้วัดชั้นปี

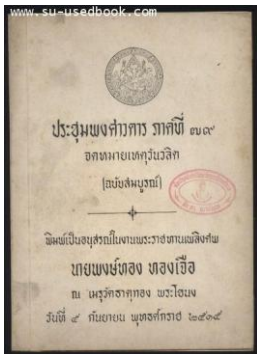
ส 4.1 ม 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างและประเมินคุณค่าของหลักฐานที่กำหนดให้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

กรณีตัวอย่างที่ 1

นายไม่ต้องการทำรายงานเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย จึงศึกษาข้อมูลจากศิลาจารึกหลักที่ 1 สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช การประเมินค่าหลักฐาน มีความเหมาะสม เพราะศิลาจารึกหลักที่ 1 สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย เรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ จึงมีความน่าเชื่อถือพอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์

กรณีตัวอย่างที่ 2

นายชาญชัยต้องการศึกษาข้อมูลเรื่อง การเลิกทาส จึงเลือกศึกษาจากจดหมายเหตุพานพลีต (จดหมายเหตุวันวลิต) การประเมินค่าหลักฐาน ไม่มีความเหมาะสม เพราะจดหมายเหตุพานพลีตเขียนขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย กล่าวถึงเหตุการณ์ในสมัยนั้น ซึ่งไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการเลิกทาส

กรณีตัวอย่างที่ 3

นายสมชายเขียนบทความเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จึงศึกษาภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ย้อนหลังในหลาย ๆ ฉบับ การประเมินค่าหลักฐาน มีความเหมาะสมเพราะหนังสือพิมพ์จะรายงานข่าว ข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ จึงมีความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นหลักฐานที่เกิดขึ้นร่วมสมัย

กรณีตัวอย่างที่ 4

นายหนึ่งศึกษาวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอยุธยาจึงศึกษาข้อมูลจากอนุสรณ์ดอนเจดีย์ การประเมินค่าหลักฐาน ไม่มีความเหมาะสมเพราะเป็นหลักฐานที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ มิได้อยู่ร่วมสมัย และลักษณะของหลักฐานไม่สามารถให้ข้อมูลหรือรายละเอียดมากพอที่จะใช้ในการศึกษาได้

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		ลายมือชื่อ	วันเดือนปีที่ส่ง
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.3 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		ลายมือชื่อ	วันเดือนปีที่ส่ง
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
/...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก 7-8 = ดี 5-6 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก 8-9 = ดี 7-8 = พอใช้ 6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.2/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก 8-9 = ดี 7-8 = พอใช้ 6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก 8-9 = ดี 7-8 = พอใช้ 6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.2/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก 8-9 = ดี 7-8 = พอใช้ 6-0 = ปรับปรุง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอน ดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิค การประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสิน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำ และดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความ

ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน แต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

- (1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

(2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

(3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

(4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผัน ให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและ ผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับ ผลการเรียนเป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมิน เป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและ ผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัยให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) จบการศึกษามัธยมศึกษา

(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) หรือเมื่อลาออกจากสถานศึกษาในทุกระดับ

1.2 ประกาศนียบัตร เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาเพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของผู้จบการศึกษา ที่สถานศึกษาให้ไว้แก่ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ และผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตรโดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ผู้จบการศึกษา ภาคบังคับ(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

2. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และ เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่างๆได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศ และขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถ เทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้ง ภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศหรือแนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีหลากหลาย เช่น กิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมการปฏิบัติ กิจกรรมสำรวจภาคสนาม กิจกรรมการสำรวจตรวจสอบ การทดลอง กิจกรรมศึกษาค้นคว้า กิจกรรมศึกษาปัญหาพิเศษ หรือโครงการ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ในการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องคำนึงว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนจึงอาจทำงานชิ้นเดียวกันได้เสร็จในเวลาที่แตกต่างกัน และผลงานที่ได้ก็อาจแตกต่างกันด้วย เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเหล่านี้แล้วก็ต้องเก็บรวบรวมผลงาน เช่น รายงาน ชิ้นงาน บันทึก และรวมถึงทักษะปฏิบัติต่าง ๆ เจตคติ ความรัก ความซาบซึ้งกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำและผลงานเหล่านี้ต้องใช้วิธีประเมินที่มี

ความเหมาะสมและแตกต่างกันเพื่อช่วยให้สามารถประเมินความรู้ความสามารถ และความรู้สึก นึกคิดที่แท้จริงของผู้เรียนได้ การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ มีการประเมินหลาย ๆ ด้าน หลากหลายวิธีใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และต้องประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง

1. การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญ คือ ใช้วิธีการประเมิน กระบวนการคิดที่ซับซ้อน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ศักยภาพของผู้เรียนในด้านของผู้ผลิตและ กระบวนการที่ได้ผลผลิตมากกว่าที่จะประเมินว่าผู้เรียนสามารถจดจำความรู้อะไรได้บ้าง
2. เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในหน้าที่ควรส่งเสริม และส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
3. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานของทั้งตนเอง และของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอนและการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้หรือไม่
5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้
6. ประเมินด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

วิธีการและแหล่งข้อมูลที่ใช้

เพื่อให้การวัดและประเมินผลได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนผลการประเมินอาจจะได้มาจากแหล่งข้อมูลและวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
2. ชิ้นงาน ผลงาน รายงาน และกระบวนการ
3. การสัมภาษณ์
4. บันทึกของผู้เรียน
5. การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู
6. การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ (Practical Assessment)
7. การวัดและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment)
8. แฟ้มผลงาน (Portfolio)
9. การประเมินตนเอง
10. การประเมินโดยกลุ่มเพื่อน
11. การประเมินกลุ่ม
12. การประเมินโดยใช้แบบทดสอบทั้งแบบอัตนัยและแบบปรนัย

การวัดผลและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment)

ความสามารถของผู้เรียนประเมินได้จากการแสดงออกโดยตรงจากการทำงานต่าง ๆ เป็นสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นของจริงหรือใกล้เคียงกับสภาพจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานได้จริง โดยประเมินจากกระบวนการทำงาน กระบวนการคิด โดยเฉพาะความคิดขั้นสูงและผลงานที่ได้

ลักษณะสำคัญของการประเมินความสามารถ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน วิธีการทำงาน ผลสำเร็จของงาน มีคำสั่งควบคุมสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน และมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน การประเมินความสามารถที่แสดงออกของผู้เรียน ทำได้หลายแนวทาง ต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สภาวะการณ์ และความสนใจของผู้เรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. มอบหมายงานให้ทำ งานที่มอบให้ทำต้องมีความหมาย มีความสำคัญ มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร เนื้อหาวิชา และชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนต้องใช้ความรู้หลายด้านในการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำงาน และการใช้ความคิดอย่างลึกซึ้งซึ่งตัวอย่างงานที่มอบหมายให้ทำ เช่น บทความในเรื่องที่กำลังเป็นประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญอยู่ในขณะนั้น เช่น

- พายุฝนดาวตก
- น้ำจะท่วมประเทศไทยจริงหรือ
- การโคลนนิ่งสิ่งมีชีวิต
- รายงานสิ่งที่คุณเรียนสนใจโดยเฉพาะ เช่น การศึกษาวงจรชีวิตของแมลงวันทอง การ

สำรวจความหลากหลายของพืชในบริเวณโรงเรียน

- สิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การสร้างระบบนิเวศน์จำลองในระบบเปิด อุปกรณ์ไฟฟ้าใช้ควบคุมการปิดเปิดน้ำ ชุดอุปกรณ์ตรวจสอบสภาพดิน เครื่องร่อนที่สามารถร่อนได้ไกล และอยู่ในอากาศได้นาน

2. การกำหนดชิ้นงาน หรืออุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ องค์ประกอบ และกระบวนการทำงาน และเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เช่น กิจกรรมศึกษาการเกิดกระแสอากาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนทดลองใช้อุปกรณ์แสดงการเกิดกระแสอากาศ บันทึกผลการทดลองพร้อมทั้งอภิปรายเพื่อตอบปัญหาต่อไปนี้

- ถ้านักเรียนจุดเทียนไขจะเกิดอะไรขึ้น
- ถ้านักเรียนดับเทียนไขจะเกิดอะไรขึ้น
- อุปกรณ์นี้ทำงานได้อย่างไร เพราะเหตุใด
- ถ้านักเรียนจะปรับปรุงอุปกรณ์ชุดนี้ให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะปรับปรุงอะไรบ้าง อย่างไร เพราะเหตุใด
- ถ้าต้องปรับปรุงอุปกรณ์ให้ดีขึ้น จะมีวิธีการทำและตรวจสอบได้อย่างไร
- ถ้านำอุปกรณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ประโยชน์ จะใช้ทำประโยชน์อะไรบ้าง

3. กำหนดตัวอย่างชิ้นงานให้ แล้วให้ผู้เรียนศึกษางานนั้น และสร้างชิ้นงานที่มีลักษณะของการทำงานได้เหมือนหรือดีกว่าเดิม เช่น การประดิษฐ์เครื่องร่อน การทำสไลด์ถาวรศึกษาเนื้อเยื่อพืช การทำกระดาษจากพืชในท้องถิ่น ฯลฯ

4. สร้างสถานการณ์จำลองที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยกำหนดสถานการณ์ แล้วให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา